

**Міністерство освіти і науки
Житомирський державний університет імені Івана Франка**

Олена ГОРДІЄНКО

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ
для самоконтролю оволодіння студентами
закладів вищої освіти спеціальності «Початкова освіта»
освітньої компоненти «Виразне читання»

Житомир – 2022

УДК 373.3.079.1(0758)

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Житомирського державного університету імені Івана Франка (протокол № 10 від «24» червня 2022 року)

Р е ц е н з е н т и :

Білоус Б.П. – кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри теоретичної та прикладної лінгвістики Державного університету «Житомирська політехніка».

Климова К.Я. – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри іноземних мов Поліського національного університету.

Шевцова Л.С. – кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри української мови та методики її викладання Житомирського державного університету імені Івана Франка.

Г 58 Гордієнко О.А. Тестові завдання для самоконтролю оволодіння студентами закладів вищої освіти спеціальності «Початкова освіта» освітньою компонентою «Виразне читання»: методичні матеріали / Олена Гордієнко. Житомир: Вид-во ЖДУ імені Івана Франка, 2022. 69 с.

Тестові завдання розроблено для самоконтролю оволодіння студентами вибірковою освітньою компонентою підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності «Початкова освіта» «Виразне читання». Тестові завдання розроблено у відповідності з чинними навчальними програмами та побудовано за принципом програмованої перевірки знань з усіх тем курсу, що дозволяє проаналізувати, наскільки повно засвоєний матеріал студентами. Завдання в тестовій формі можуть бути застосовані для реалізації як навчальної, так і контролюючої функцій.

УДК 373.3.079.1(0758)

© Гордієнко О.А., 2022
© Житомирський
державний університет
імені Івана Франка, 2022

Зміст

Вступ	4
Структура освітньої компоненти «Виразне читання»	9
Тестові завдання до модуля «Виразність читання»	16
Варіант 1	16
Варіант 2	41
Список використаних джерел та літератури	66

Вступ

Тестові завдання з вибіркової освітньої компоненти «Виразне читання» розроблені для самостійної та індивідуальної роботи здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Початкове навчання». Освітня компонента спрямована на формування і розвиток у студентів навичок, необхідних для успішної діяльності в професійній сфері.

Відповідно до сучасних вимог системи вищої освіти, особливе місце в навчальному процесі відводиться самостійній роботі студентів. У процесі підготовки до практичних занять, самостійної та індивідуальної роботи з названої освітньої компоненти студенти набувають певну систему знань, формують професійні вміння та навички, розвивають творче мислення, озброюються методикою самостійного пошуку та знаходження інформації, необхідної для подальшої професійної діяльності. Досвід підтверджує, що самостійна робота студента є важливою складовою системи занять з формування професійних педагогічних умінь майбутнього вчителя. Саме тому частина питань, що містяться в навчальному плані з вивчення означеного курсу, призначена для самостійного вивчення студентами. Така робота ґрунтується на принципі розгляду літературного твору як певної системи, мовлення як цілісної структури, елементи якої знаходяться у складених системних зв'язках. Орієнтуючи студентів на самостійну творчу роботу, програма з виразного читання пропонує завдання на самостійний виконавський аналіз літературного твору, підготовку до виразного читання, опрацювання теоретичних джерел, так і складніші, які потребують аналізу та певних висновків.

Освітня компонента «Виразне читання» спрямована на засвоєння студентами теорії та практики виразного читання. **Метою** освітньої компоненти є систематизувати знання студентів про комунікативні якості мовлення, розширити уявлення майбутніх учителів про роль і місце

виразного читання і мовлення у роботі працівників освітніх закладів, сформувати творчу риторичну особистість кожного студента як майбутнього педагога. Досягти цієї мети цілком ймовірно шляхом вирішення **завдань**, окреслених програмою освітньої компоненти з виразного читання:

- на матеріалі сучасних шкільних підручників з мовно-літературної галузі оволодіти вміннями на всіх етапах підготовки до виразного читання творів різних жанрів художньої та науково-популярної літератури;
- здобути знання, сформувати вміння та навички виконавсько-мовленнєвої діяльності;
- розвинути вміння публічного виступу та виразного читання перед дитячою та юнацькою аудиторією;
- спрямувати увагу здобувачів освіти на важливості вмілого проведення аналізу художнього твору, навчити їх аналізувати твори для читання, переказування, а також розрізняти літературні й фольклорні жанри і особливості виразного читання творів кожного з них.

В основу курсу та програми вкладено такі основні положення: програмою курсу передбачено вирішити ряд завдань, які покликані реалізувати поставлену мету і допоможуть досягти при цьому максимального ефекту у навчально-виховному процесі.

Професійну спрямованість курсу «Виразне читання» забезпечує принцип наступності й перспективності навчання. Він спирається на знання студентів, отримані у школі, а також на інші дисципліни, передбачені навчальним планом («Основи культури і техніки мовлення», «Українська мова професійного спрямування», «Сучасна українська літературна мова з практикумом», «Дитяча література з основами літературознавства», «Методика навчання української мови, каліграфії та літературного читання» зокрема). Даний курс спрямований на подальшу діяльність студентів у закладах вищої освіти, зокрема, він спроектований на роботу вчителя початкових класів як словесника, що досягає зацікавленості літературними

творами своїх вихованців, зокрема, засобами виразного читання. Пояснимо дещо зі сказаного.

Курс формує в майбутніх педагогів знання про сутність терміна «виразне читання», який кожен тлумачить відповідно до своєї професійної діяльності, рівня освіти, ерудованості тощо. Але об'єднуючим фактором є те, що виконавець прозового або поетичного твору емоційно впливає на розум і душу слухачів, доносить до аудиторії думки автора, приєднуючи до авторського бачення власне. Крім того, викладач допомагає студентам засвоїти теоретичні відомості про технічні показники мовлення носіїв і їхнє місце у виразності мовлення, поглибити уявлення про значення ораторського мистецтва для формування риторичної особистості майбутнього вчителя. Багато уваги у програмі освітньої компоненти приділено проблемі подолання мовленнєвих помилок носіїв (насамперед студентів і школярів), зумовлених впливом інших мов або місцевих говірок. Це допоможе випускникам здійснювати відповідну роботу в навчальних закладах України.

У процесі вивчення курсу викладач формує у студентів знання, уміння й навички, необхідні для підготовки майбутніх педагогів. Отже, здобувачі повинні **знати:**

- основні питання теорії і історії мистецтва виразного читання, систему основних понять курсу;
- прийоми і методи організації навчально-виховної діяльності, ефективні форми роботи з використанням мистецтва живого слова;
- основні принципи і прийоми виконання художніх творів, засоби логіко-емоційної виразності читання;
- партитурні знаки, правила української орфоєпії;
- основні складові елементи техніки мовлення;
- особливості підготовки до читання й виконання літературних творів різних жанрів, що ввійшли в коло дитячого читання;

- роль виразного читання в системі професійної підготовки майбутнього вчителя початкових класів.

Здобувач повинен уміти:

- виразно читати художні твори різних жанрів перед учнями, переказувати їхній зміст, розповідати про авторів, історичні події, описані у творах, жанрові особливості;
- емоційно впливати на слухача;
- здійснювати літературознавчий і виконавський аналіз творів;
- дотримуватися норм культури мовлення та комунікації;
- володіти технікою мовлення, керувати диханням і голосом;
- складати партитуру тексту;
- обирати манеру читання, що відповідає жанрово-стильовій специфіці твору;
- володіти засобами логіко-емоційної виразності читання / мовлення;
- володіти властивостями голосу, підкоряючи їх конкретному змісту, думкам і меті мовлення;
- досконало володіти дикцією, орфоепічними нормами літературного мовлення;
- володіти інтонацією залежно від змісту і мети словесної діяльності;
- оцінювати власний рівень художнього читання і рівень володіння учнями мистецтвом живого слова;
- володіти мімікою і жестами відповідно до змісту і мети мовленнєвої діяльності;
- прогнозувати ефективність словесної дії у навчально-виховному процесі;
- інформувати учнів-слухачів з метою зацікавити, захопити, переконати;
- використовувати мистецтво красномовства в різноманітних формах навчання і виховання;

- застосовувати в практиці освітньо-виховного процесу в Новій українській школі набуті знання, вміння й навички.

Тестові завдання розроблено у відповідності з чинними навчальними програмами та побудовано за принципом програмованого контролю знань з усіх тем курсу, що дозволяє перевірити, наскільки повно засвоєний матеріал студентами-бакалаврами. До кожного завдання для студентів пропонується чотири варіанти відповіді, з яких правильним є один варіант.

Пропоновані тести доречно застосувати під час опанування студентами нового матеріалу, у процесі підсумкового модульного контролю, для перевірки сформованості в студентів необхідних знань, умінь та навичок.

Структура освітньої компоненти «Визазне читання»

Назви тем	Кількість годин										
	Денна форма						Заочна форма				
	Всього	У тому числі					У тому числі				
		Лекції	Практичні/Семінарські заняття	Лаб.	Самостійн.	Інд.	Всього	Лекції	Практичні	Лаб.	Самостійн.
Модуль I. Виразність читання											
Тема 1. Предмет, мета і завдання, теоретичні засади курсу. Виразне читання і його зв'язок з мистецтвом літератури. Словесна дія як процес. Виразне читання як компонент педагогічної майстерності; вимоги до читця. Основні етапи роботи над текстом.	4	2		2		7	2			5	
Тема 2. Театрально-педагогічна система К. С. Станіславського і її відображення у теорії і методиці виразного читання в загальноосвітній школі та в закладі вищої освіти. Система Станіславського у словесній діяльності вчителя.	5		2	3		7		2		5	

<p>Тема 3. Гуманістичне спрямування ораторського мистецтва. Функції мистецького слова в житті людини та суспільства. Мова та мовлення. Взаємозв'язок риторики з іншими науками. Своєрідність мистецтва слова. Характеристика основних розділів і понять класичної риторики. Жанрові різновиди академічного красномовства</p>	4	2	2	3					3	
<p>Тема 4. Суть, особливості, мета педагогічної риторики. Показники сформованості риторичної особистості викладача. Розвивальний потенціал риторики. Види академічного красномовства</p>	5	2	3	6			2		4	
<p>Тема 5. Специфічні риторичні категорії. Основні ознаки педагогічної риторики. Функції педагогічної риторики.</p>	4	2	2	7			2		5	
<p>Тема 6. Поняття про техніку мовлення. Мовленнєвий апарат, його будова</p>	5	2	3	5			2		3	

Тема 7. Дикція, її значення у процесі виразного читання. Органічні й неорганічні вади дикції. Робота педагога над усуненням неорганічних вад дикції учнів початкових класів. Досконалість орфоєпії як ознака високої культури мовця/читця.	4	2			2	6	2			4	
Тема 8. Поняття «засоби логіко-емоційної виразності читання». Основні положення та практичне використання засобів логіко-емоційної виразності читання. Значення інтонації для логіко-емоційної виразності читання. Функції інтонації. Мовні такти та їх значення для процесу читання, мовлення. Логічні наголоси. Емоційна функція наголошених слів.	5		2		3	5				5	
Тема 9. Паузи (віршові, фізіологічні, психологічні, логічні, синтаксичні, паузи напруження). Темп мовлення. Позамовні рухові засоби виразності (поза, жести, міміка). Словесна дія і спілкування з слухачами.	4	2			2	3				3	
Тема 10. Бачення, уявлення, увага, ставлення – відправні точки у творчій діяльності читця. Нерозривність зв'язку бачення і ставлення до прочитаного. Бачення	5		2		3	4				4	

автора, бачення читця і бачення слухача. «Кінострічка бачень». Розвиток творчого бачення і фантазії. Загальна характеристика підтексту. Особливості передачі підтексту в процесі виконання твору. Словесна дія педагога.											
Тема 11. Внутрішньо-емоційний стан і зовнішньо-виражальні засоби читця. Декламаційний аналіз художнього тексту, його етапи та компоненти. Спілкування як засіб контакту з аудиторією. Форми спілкування. Засоби емоційно-образної виразності і їх взаємозв'язок. Виконавське завдання, засоби його реалізації.	4	2	2	5					5		
Тема 12. Підготовка та аналіз твору. Особливості читання творів різних жанрів. Особливості виразного читання прози. Особливості читання прозового тексту: а) описи; б) роздуми. Читання діалогу в епічному творі.	5	2	3	5	2				3		
Тема 13. Робота над текстом казки. Специфічні особливості казки: динамічність сюжету, експресивність та емоційність діалогів, поділ героїв твору на добродійних, злочинних та знедолених, установка на	5	2	3	6	2				4		

цікаву вигадку, своєрідна структура (зачин, кінцівка, трикратні повтори, градація, ритмізовані речення, усталені характеристики героїв, щасливий кінець, метаморфози, чарівні предмети тощо). Різновиди казок (кумулятивні, казки про тварин, чарівно-фантастичні, соціально-побутові).											
Робота над текстом оповідання. Повторне читання і цілеспрямована робота над всебічним усвідомленням тексту (логічна сторона, образна, емоційна). Літературознавчий аналіз твору в єдності змісту й форми. Вчинки героїв, складання їх характеристик, розуміння поведінки, усвідомлення позиції автора. Мовні засоби, використані в оповіданні.	4	2	2	5					5		
Тема 16. Жанрові особливості легенди. Міфологічні легенди, легенди апокрифічного змісту, історичні легенди. Специфіка легенди: їх зміст передає героїчні вчинки людей, пояснює походження тих чи інших предметів, явищ; зображена реальність	5	2	3	4			2		2		

подається у казковій манері розповіді, наповненій фантазією. Засоби опрацювання легенди											
Тема 17. Специфіка виразного читання науково-популярної статті як засобу збагачення дітей науковими знаннями, узагальнення їх відомостей про явища природи, суспільства, виховання допитливості. Аналіз науково-популярних статей, вивчення яких передбачено чинними програмами з літературного читання. Робота з науковими термінами.	8	2	2	3						3	

<p>Тема 18 Особливості виразного читання поезії. Загальні вимоги щодо виконання лірики. Класифікація поезії за ідейно-тематичним спрямуванням. Аналіз поезій, підготовка їх до виразного прочитання. Закони віршознавства. Основні поетичні жанри і форми. Особливості лірики. Виразне читання зразків пейзажної, громадянської, інтимної та філософської лірики. Ритмічність і музичність як засіб передачі емоційно-образного змісту. Ритмічні паузи. Специфіка складання партитури і виразного читання поетичних творів різних жанрів.</p>	6	2	2	5						5	
<p>Тема 19. Байка як алегорична розповідь повчального характеру, художній твір, який, малюючи життя тварин, птахів, риб, засуджує вчинки, що трапляються в людей. Складові елементи байки: 1) зображення подій чи розповіді про них і 2) повчання (мораль), яке містить у собі поради, настанови. Специфіка роботи над байкою: сприйняття конкретного змісту; усвідомлення композиції; з'ясування характерних рис дійових осіб, мотивів їх поведінки;</p>	8	2	3	3						3	

визначення головної думки байки; розкриття алегорії; аналіз моралі.												
Тема 20. Основні драматичні жанри. Особливості виконання драматичних творів. Різні форми усного виконання драматичних творів. Принципи відбору для виразного читання уривків з драматичних текстів та їх аналіз. Специфіка драматичних творів, що ввійшли в коло дитячого читання. Складання партитур уривків із програмових драматичних творів та вдосконалення майстерності.	4		2		2		5				5	
Тема 21. Теоретичні засади і практичні методи інсценізації. Принципи вибору текстів для інсценізації.	3				3		3				3	
Усього годин	90	12	28	-	50	-	90	4	8	-	78	-

Тестові завдання до модуля «Виразність читання»

Варіант 1

1. У чому полягає сутність терміна «виразне читання»?

А) Теорія ораторського мистецтва; наука красномовства.

Б) Така якість (вимога) до процесу читання, яка полягає в тому, що виконавець прозового або поетичного твору емоційно впливає на розум і

душу слухачів, доносить до аудиторії думки автора, приєднуючи до авторського бачення власне.

В). Наука про закони управління мисленнєво-мовленнєвою діяльністю.

Г) Приємне для слуху говоріння та співи.

2. На що спрямований курс «Виразне читання»?

А) Виховання загальнолюдських та національних цінностей.

Б) Духовно-інтелектуальне пробудження.

В) На подальшу діяльність випускників у закладах освіти.

Г) Жодної правильної відповіді.

3. З епохою якого державного діяча пов'язаний найвищий розквіт Стародавньої Греції та зародження риторики?

А) Перикла.

Б) Цицерона.

В) Ібн-Сіні.

Г) Феофана Прокоповича.

4. Що в Давній Греції називалось апологіями?

А) Умовисновок, що формально здається правильним, а насправді ґрунтується на навмисне неправильному доборі засад.

Б) Промови на захист себе або когось з підсудних;

В) Чітка дикція оратора.

Г) Правильна вимова.

5. Що називалося софізмом?

А) Промови на захист себе або когось з підсудних

Б) Умовисновок, що формально здається правильним, а насправді ґрунтується на навмисне неправильному доборі засад.

- В) Мудра людина.
- Г) Чітка дикція оратора.

6. Які давньогрецькі ритори належали до софістів?

- А) Сократ, Платон, Аристотель;
- Б) Калліопа, Орфей, Одісей.
- В) Коракс, Лісій, Ісократ.
- Г) Олександр Македонський, Цицерон.

7. Який давньогрецький ритор був учнем Платона, вихователем Олександра Македонського, вивів загальні принципи риторики, виокремив риторику від поезики?

- А) Демосфен;
- Б) Аристотель;
- В) Сократ.
- Г) Ібн-Сіна.

8. Хто з давньогрецьких учених вів рішучу боротьбу проти софістів, будував навчання у формі бесід, які стали формою діалогового спілкування, писав: «Я знаю, що я нічого не знаю»?

- А) Демосфен;
- Б) Аристотель;
- В) Сократ.
- Г) Симеон Полоцький.

9. Хто з давньогрецьких учених був учнем Сократа, стверджував силу духовної моралі, визначив критерії і здібності оратора, висунув на перший план емоційну переконливість мови (вплив на душу)?

- А) Демосфен;

- Б) Арістотель;
- В) Платон.
- Г) Перикл.

10. Що стало головним фактором розвитку риторики в період Середньовіччя?

- А) Активний ріст економіки та культури.
- Б) Селянські визвольні рухи та революції.
- В) Поширення християнства та ісламу.
- Г) Демократія.

11. Назвіть відомих діячів мистецтва живого слова країн мусульманського Сходу.

- А) Іоанн Златоуст, Фома Аквінський;
- Б) Ібн-Сіна (Авіценна), Алішер Навої, Шерозій;
- В) Цицерон, Сократ, Квінтіліан.
- Г) Жан Поль Марат, Жорж Жак Дантон

12. Назвіть богословських ораторів європейського Середньовіччя.

- А) Іоанн Златоуст, Фома Аквінський;
- Б) Ібн-Сіна (Авіценна), Алішер Навої, Шерозій;
- В) Цицерон, Сократ, Квінтіліан.
- Г) Томазо Кампанелла, Томас Мор.

13. Що стало головним фактором розвитку мистецтва виразного мовлення в епоху Просвітництва?

- А) Активний ріст економіки та світської культури, поширення гуманізму.
- Б) Розквіт рабовласницької демократії.
- В) Поширення християнства та ісламу.

Г) Світові війни.

14. Назвіть видатних ораторів періоду Великої Французької революції:

- А) Гільом Коль, Джон Болл, Уот Тайлер, Ян Гус;
- Б) Жан Поль Марат, Жорж Жак Дантон, Максимільєн Робесп'єр;
- В) Томазо Кампанелла, Томас Мор.
- Г) Вільям Шекспір, Лопе де Вега.

15. Назвіть видатних європейських ораторів періоду селянських визвольних рухів:

- А) Гільом Коль, Джон Болл, Уот Тайлер, Ян Гус;
- Б) Жан Поль Марат, Жорж Жак Дантон,
- В) Максимільєн Робесп'єр; Томазо Кампанелла.
- Г) Томас Мор, Вільям Шекспір, Лопе де Вега.

16. Назвіть видатних митців епохи Відродження, чії ідеї вплинули на розвиток гуманістичної думки:

- А) Гільом Коль, Джон Болл, Уот Тайлер, Ян Гус;
- Б) Жан Поль Марат, Жорж Жак Дантон, Максимільєн Робесп'єр;
- В) Томазо Кампанелла, Томас Мор, Вільям Шекспір, Лопе де Вега та ін.
- Г) Кирило Туровський, Володимир Мономах.

17. У яких фольклорних творах зафіксовано загальнолюдські ідеали та норми мовної поведінки?

- А) Прислів'ях та приказках.
- Б) Оповіданнях та романах.
- В) Піснях та молитвах.
- Г) Байках та ліричних віршах.

18. Назвіть видатних ораторів Київської Русі:

- А) Митрополит Іларіон, Кирило Туровський, Володимир Мономах;
- Б) Феофан Прокопович, Симеон Полоцький, Григорій Сковорода;
- В) М. Грушевський, М. Драгоманов, І. Франко;
- Г) Жорж Жак Дантон, Максимільєн Робесп'єр

19. Назвіть видатних українських ораторів 17 – 18 століть

- А) Митрополит Іларіон, Кирило Туровський, Володимир Мономах;
- Б) Феофан Прокопович, Симеон Полоцький, Григорій Сковорода;
- В) М.Грушевський, М.Драгоманов, І.Франко;
- Г) Леся Українка, Т.Шевченко.

20. Назвіть видатних українських ораторів 19 – 20 століть.

- А) Митрополит Іларіон, Кирило Туровський, Володимир Мономах;
- Б) Феофан Прокопович, Симеон Полоцький, Григорій Сковорода;
- В) Томас Мор, Вільям Шекспір, Лопе де Вега;
- В) М.Грушевський, М.Драгоманов, І.Франко.

21. Який навчальний заклад вищої освіти був першим в Україні та всьому слов'янському світі?

- А) Києво-Могилянська академія;
- Б) Київський університет імені Т.Шевченка;
- В) Львівський університет;
- Г) Віденський університет.

22. Ректором якого навчального закладу працював Ф. Прокопович?

- А) Києво-Могилянська академія;
- Б) Київський університет імені Т.Шевченка;
- В) Львівський університет;
- Г) Мюнхенський університет.

23. Хто з видатних діячів 18 століття був видатним філософом – просвітителем, ратував за ідеї народності та природовідповідності у вихованні та освіті?

- А) Володимир Мономах;
- Б) Григорій Сковорода;
- В) І. Франко.
- Г) Перикл.

24. Жанри публічних виступів:

- А) Лекція, бесіда, доповідь, промова, дискусія, спростування;
- Б) ритуальні, наукові, особистісні, ділові;
- В) вступ, виклад, закінчення;
- Г) вірші, легенди, поетика.

25. Паралінгвістика – це

- А) комплексне поняття, яке охоплює систему мовленнєвих умінь, необхідних для спілкування в різних мовленнєвих ситуаціях;
- Б) сукупність умінь і навичок у сфері зовнішніх якостей усного мовлення;
- В) розділ мовознавства, який досліджує засоби, вміщені у мовленнєве повідомлення (темп, тон, тембр, артикуляція тощо);
- Г) жодної правильної відповіді.

26. Техніка мовлення – це

- А) розділ мовознавства, який досліджує засоби, вміщене у мовленнєве повідомлення (темп, тон, тембр, артикуляція тощо).
- Б) сукупність умінь і навичок у сфері зовнішніх якостей усного мовлення;
- В) комплексне поняття, яке охоплює систему мовленнєвих умінь, необхідних для спілкування в різних мовленнєвих ситуаціях;

Г) жанри літератури.

27. Етапи підготовки до публічного виступу:

- А) докомунікативний, комунікативний, післякомунікативний;
- Б) визначення теми, виду, мети виступу, добір матеріалу, оформлення виступу, робота над мовою і стилем;
- В) конспект текстуальний, вільний, план виступу, тези.
- Г) вправи та виступ.

28. Докомунікативна фаза підготовки до виступу містить такі етапи:

- А) докомунікативний, комунікативний, післякомунікативний;
- Б) визначення теми, виду, мети виступу, добір матеріалу, оформлення виступу, робота над мовою і стилем;
- В) конспект текстуальний, вільний, план виступу, тези;
- Г) жодної правильної відповіді.

29. Сукупність мовностилістичних елементів, що допомагають створити мистецькі образи, а також сприяють глибшому впливу на читачів, називаються

- А) виражальні засоби художнього мовлення;
- Б) складні речення;
- В) канцелярська лексика;
- Г) застарілі слова та неологізми.

30. Які чинники впливають на формування виразності мовлення?

- А) мовне середовище, мовленнєві авторитети, художня література;
- Б) спілкування з однолітками;
- В) відвідування музеїв, кіно, театру;
- Г) жодної правильної відповіді.

31. Звук, що утворюється в гортані ритмічним коливанням наближених одна до одної напружених голосових зв'язок під тиском повітря, що виштовхується – це

- А) інтонація;
- Б) голос;
- В) дихання;
- Г) всі відповіді правильні.

32. Правильна, виразна артикуляція, засіб якісного розрізнення звуків мовлення -

- А) орфоепія;
- Б) дикція;
- В) орфографія;
- Г) синтаксис.

33. Хто був найвідомішим давньоримським оратором?

- А) Демосфен;
- Б) Цицерон;
- В) Митрополит Іларіон;
- Г) всі відповіді правильні.

34. Що означає багатство мовлення?

- А) відповідність прийнятим у певну епоху нормам літературного мовлення;
- Б) різноманіття використання мовних засобів;
- В) відповідність мовлення думкам мовця;
- Г) доречність висловлювання.

35. Найкращими вправами для вироблення гарної дикції є:

- А) співи;

- Б) дихальні вправи;
- В) вимовляння скоромовок, чистомовок;
- Г) щоденні фізичні вправи.

36. Що є структурними елементами виразності мовлення?

- А) виражальні засоби художнього мовлення та виражальні засоби звукового мовлення;
- Б) тропи, особливі синтаксичні конструкції;
- В) дихання, голос, дикція, наголос;
- Г) жодної з наведених відповідей.

37. Вміння уявити події та образи, змальовані в художньому творі та викликати аналогічне сприймання в слухачів називається

- А) бачення читця;
- Б) розуміння підтексту твору;
- В) майстерність спілкування зі слухачами;
- Г) виразність мовлення.

38. Уміння контактувати з аудиторією: передавати їй свої думки, настрої, емоції, викликаючи у відповідь подібні переживання в публіки називається

- А) бачення читця;
- Б) розуміння підтексту твору;
- В) майстерність спілкування зі слухачами;
- Г) психологічна сумісність.

39. Назвіть типи дихання

- А) бронхіальний, ротовий, носовий;
- Б) ключичний, реберний, діафрагмальний, реберно-діафрагмальний;

- В) легеневий, поверховий, глибинний;
- Г) порожній, типовий, нетиповий.

40. Здатність голосу зберігати свою звучність у великому приміщенні, його спроможність виділятися на фоні інших звуків називається

- А) сила;
- Б) злетність (політ);
- В) рухливість;
- Г) діапазон.

41. Оцінка вчинків персонажів, подій, картин і конфліктів називається

- А) баченням читця;
- Б) майстерністю спілкування зі слухачами;
- В) ставленням читця до прочитаного;
- Г) розумінням прочитаного.

42. Що означає поняття риторики?

- А) Теорія ораторського мистецтва, наука красномовства,; наука про закони управління мисленнєво-мовленнєвою діяльністю;
- Б) культура мови; формування активної особистості в навчально-виховному процесі;
- В) комунікативні ознаки мовлення;
- Г) виразне читання.

43. Які аспекти включає в себе поняття культури мовлення?

- А) Вимоги правильності мовлення та прагнення до виразності;
- Б) норми вимови;
- В) міміка, жести та інтонація;
- Г) жодної правильної відповіді.

44. З якими дисциплінами пов'язаний курс «Виразне читання»?

- А) Філософія, логіка, етика, лінгвістика, психологія, сценічна майстерність;
- Б) «вікова і педагогічна психологія», «Історія педагогіки», «Соціологія»;
- В) «загальна педагогіка», «Методика образотворчого мистецтва», «Історія права»;
- Г) всі відповіді неправильні.

45. Комунікативна компетенція – це

- А) комплексне поняття, яке охоплює систему мовленнєвих умінь, необхідних для спілкування в різних мовленнєвих ситуаціях;
- Б) сукупність умінь і навичок у сфері зовнішніх якостей усного мовлення;
- В) розділ мовознавства, який досліджує засоби, вміщені у мовленнєве повідомлення (темп, тон, тембр, артикуляція тощо);
- Г) розуміння висловлювання.

46. Що називається епітетом?

- А) Художнє означення;
- Б) зіставлення зображуваного предмета або явища з іншим предметом або явищем;
- В) надання неживим предметам ознак живих;
- Г) художнє перебільшення.

46. Інверсія, еліпсис, паралелізм – це

- А) найпоширеніші стилістичні фігури;
- Б) найпоширеніші тропи;
- В) емоційно-оцінна лексика;
- Г) жодної правильної відповіді.

47. Що називається уособленням (персоніфікацією)?

- А) Художнє означення;
- Б) зіставлення зображуваного предмета або явища з іншим предметом або явищем;
- В) художнє применшення;
- Г) надання неживим предметам ознак живих.

48. Перифраз, синекдоха, евфемізм – це

- А) види речень;
- Б) тропи;
- В) емоційно-оцінна лексика;
- Г) діалектизми.

49. Сукупність мовностилістичних елементів, що допомагають створити мистецькі образи, а також сприяють глибшому впливу на читачів, називається

- А) виражальними засобами художнього мовлення;
- Б) складними реченнями;
- В) канцелярською лексикою;
- Г) всі відповіді правильні.

50. Що називається іронією?

- А) Слово або словесний зворот, у якому прикмети описаного предмета подаються в занадто применшеному вигляді.
- Б) Слово або словесний зворот, у якому ознаки описаного предмета передаються в надмірно перебільшеному вигляді.
- В) Слово або словесний зворот, що набувають змісту, протилежного буквальному значенню.
- Г) Всі відповіді правильні.

51. Позначте слова-пароніми:

- а) дипломат – дипломант, ефектний – ефективний; експертний – експериментальний;
- Б) перл – перли, гриміти – шуміти, оросити – облити, встелити – покрити;
- В) день – ніч, чорний – білий, зайти – вийти, зима – літо, тепло – холодно, високо – низько.

52. Як називається прийом аналізу художнього тексту, що полягає у заміні авторського слова близьким за значенням?

- А) імітація;
- Б) алітерація;
- В) стилістичний експеримент;
- Г) всі відповіді правильні

53. На яких уроках учні знайомляться з елементами літературознавчих понять?

- А) під час уроків читання;
- Б) під час уроків початкового навчання;
- В) під час уроків української мови;
- Г) жодної правильної відповіді.

54. У чому полягає навчальна мета уроку читання?

- а) Моральне, естетичне, трудове, екологічне виховання;
- Б) запам'ятовування нової інформації з прочитаного тексту, вдосконалення техніки читання, розвиток навичок аналізу тексту та навичок зв'язного мовлення;
- В) розвиток спостережливості, пам'яті, мислення, самостійності, творчих здібностей учнів;
- Г) жодної правильної відповіді.

55. На основі яких принципів добираються тексти для читання у підручниках для молодших класів?

- а) Доступності, інтересу для учнів;
- Б) зв'язку з життям, систематичності, переходу від простого до складного;
- В) календарного, тематичного, різноманітності жанрів;
- Г) цікавості та гри.

56. Назвіть завдання уроків читання.

- А) Формування читця і читача, розширення знань про навколишній світ, розвиток навичок зв'язного мовлення, розвиток та виховання учнів, формування елементів літературознавчих уявлень;
- Б) читання у великій кількості, тому що чим більше дитина читає, тим більше вона знає;
- В) облік виховного та розвивального значення читання для молодшого школяра;
- Г) читання по складах.

57. Що означає поняття «правильне читання»?

- А) Гучне читання, під час якого читець висловлює думки і почуття автора, і навіть своє ставлення до прочитаного;
- Б) свідомість, правильність, швидкість, виразність;
- В) читання відповідно до орфоепічних норм, без спотворень, замінів, перестановок, пропусків букв, складів, слів;
- Г) читання по складах.

58. Що означає поняття «аналітичне читання»?

- А) Поскладове читання вголос;
- Б) читання цілими словами;

- В) читання, у якому учень може охопити поглядом відразу кілька слів;
- Г) аналіз тексту.

59. З якою метою практикуються такі вправи: читання тексту з поступовим прискорення темпу хором, читання за короткий час речення з дошки, читання мовчки та ін.?

- А) Для розвитку швидкості читання;
- Б) поглиблення розуміння прочитаного тексту;
- В) розвиток дикції учнів;
- Г) розвиток мислення учнів.

60. Назвіть засоби виразності.

- А) Мелодійне підвищення та зниження тону голосу, що робить висловлювання живим і яскравим;
- Б) мелодика мови, інтонація, паузи, логічні наголоси, гучність, темп;
- В) швидкість мови у часі;
- Г) правильна артикуляція.

61. Узгоджена та чітка діяльність органів мовлення, що дозволяє максимально розуміти того, хто говорить, називається:

- А) виразною мовою;
- Б) дикцією;
- В) артикуляцією;
- Г) виразністю мовлення.

62. Для чого використовуються скоромовки, римування, чистомовки?

- А) для розвитку правильного дихання;
- Б) для розвитку дикції;
- В) для розвитку вміння розуміти текст;

Г) для цікавої гри.

63. На якому етапі уроку читання слід проводити пояснення незрозумілих учням слів?

- а) перед первинним читанням тексту;
- Б) після первинного читання тексту;
- В) у процесі аналізу тексту;
- Г) в кінці уроку.

64. Назвіть варіанти первинного читання тексту.

- а) Читання в особах; читання вчителем початку речення, а учнями кінцівки;
- Б) читання речень, які є відповідями на питання вчителя;
- В) читання тексту вчителем, коли підручники в дітей закриті, суміщене гучне читання тексту вчителем та учнями, читання учнями мовчки після того, як вчитель прочитав початок тексту;
- Г) жодної правильної відповіді.

65. Які жанри літературних творів належать до ліричних?

- А) Вірші про природу;
- Б) казки, оповідання, легенди, байки;
- В) драми-казки;
- Г) науково-популярні статті.

66. Літературні твори якого жанру не рекомендується переказувати?

- А) Казки, оповідання, легенди, байки.
- Б) Ліричні вірші.
- В) Драми-казки.
- Г) Нариси та легенди.

67. Для якого літературного жанру характерні такі особливості, як триразове повторення дії, динамічне зображення подій, гіперболізація фізичних та духовних якостей персонажів, оптимізм?

- а) Розповіді про дітей;
- Б) ліричні вірші;
- В) казки;
- Г) нариси та науково-популярні статті.

68. Твори якогось літературного жанру рекомендується переказувати детально і стисло, при аналізі основна увага приділяється сюжету, з'ясування ідеї.

- А) Оповідання;
- Б) ліричні вірші;
- В) вірші про природу;
- Г) науково-популярні статті.

69. Під час роботи над яким текстом на уроці читання бажане спеціальне тлумачення термінів, спеціальних слів та виразів, а також залучення додаткового матеріалу?

- А) Геройко-фантастичним;
- Б) науково-популярним;
- В) драматичним;
- Г) ліричним.

70. Кого з 9-и муз давні греки пов'язували з ораторським мистецтвом?

- А) Калліопу;
- Б) Ерато;
- В) Мельпомену;
- Г) Історію.

71. Хто з давньогрецьких міфологічних персонажів став символом надзвичайного артистичного хисту, вірного кохання і мужності

- А) Еней.
- Б) Орфей.
- В) Одиссей.
- Г) Митрополит Київський.

72. Який бог був утіленням божественної мудрості у давньому Єгипті?

- А) Тот.
- Б) Орфей.
- В) Одиссей.
- Г) Еразм Роттердамський.

73. Назвіть автора понад ста промов, серед яких «Брут», «Про оратора», «Про знаменитих ораторів»

- А) Демосфен.
- Б) Цицерон.
- В) Квінтіліан.
- Г) Жодної правильної відповіді.

74. Що розуміють під правильністю мовлення?

- А) Відповідність прийнятим у певну епоху нормам літературного мовлення.
- Б) Різноманіття використання мовних засобів.
- В) Відповідність мовлення думкам мовця.
- Г) Всі відповіді не правильні.

75. Що означає доступність мовлення?

- А) Відповідність прийнятим у певну епоху нормам літературного мовлення;

- Б) максимальне врахування можливостей сприйняття слухачів;
- В) відсутність в мовленні позалітературних елементів – жаргонізмів, арготизмів, слів-паразитів тощо;
- Г) всі відповіді правильні.

76. Хто з давньогрецьких міфологічних персонажів уразив своїм мистецтвом бога царства мертвих?

- А) Еней.
- Б) Орфей.
- В) Одісей.
- Г) Бог Тот.

77. Назвіть давньоіндійських богинь красномовства:

- А) Калліопа, Ерато.
- Б) Вач, Сарасваті.
- В) Мельпомена, Полігімнія.
- Г) Богиня Історія.

78. Хто з давньоримських риторів, спираючись на Цицеронові принципи, розробив власну методику навчання риторики?

- А) Демосфен.
- Б) Митрополит Іларіон.
- В) Квінтіліан.
- Г) Цезар.

79. Хто був найвідомішим давньоримським оратором?

- А) Демосфен.
- Б) Цицерон.
- В) Митрополит Іларіон.

Г) Кирило Туровський.

80. Які правила регулюють вимову слів?

- А) орфографічні;
- Б) пунктуаційні;
- В) синтаксичні;
- Г) орфоепічні.

81. Хто з давньогрецьких міфологічних персонажів відрізнявся красномовством, хитрістю і тому називався «хитромудрий»?

- А) Еней.
- Б) Орфей.
- В) Одісей.
- Г) Пегас.

82. Хто з давньогрецьких міфологічних персонажів – єдиний, хто почувши спів сирен, врятувався від них?

- А) Еней.
- Б) Одісей.
- В) Садко.
- Г) Хирон.

83. Праці якого давньогрецького оратора стали взірцем для наступних поколінь ораторів?

- А) Демосфен.
- Б) митрополит Іларіон.
- В) Квінтіліан.
- Г) Одісей.

84. Хто з визначних українських письменників і церковних діячів написав «Слово про закон і благодать»?

- А) Демосфен.
- Б) Митрополит Іларіон.
- В) Кирило Туровський.
- Г) Еней.

85. Вміння уявити події та образи, змальовані в художньому творі та викликати аналогічне сприймання в слухачів називається

- А) Бачення читця.
- Б) Розуміння підтексту твору.
- В) Майстерність спілкування зі слухачами.
- Г) Жодної правильної відповіді.

86. Тропи, емоційно-оцінна лексика, конструювання тексту відносяться

- А) до виражальних засобів художнього мовлення;
- Б) до звукових знаків мовлення;
- В) невербальних засобів;
- Г) всі відповіді правильні.

87.Що називається гіперболою?

- А) Слово або словесний зворот, що набувають змісту, прямо протилежного буквальному значенню.
- Б) Слово або словесний зворот, у якому ознаки описаного предмета передаються в надмірно перебільшеному вигляді.
- В) Слово або словесний зворот, у якому прикмети описаного предмета подаються в занадто применшеному вигляді.
- Г) Математична формула.

88. Оцінка вчинків персонажів, подій, картин і конфліктів називається

- А) Бачення читця.
- Б) Ставлення читця до прочитаного.
- В) Майстерність спілкування зі слухачами.
- Г) Виставлення оцінок учням.

89. Уміння контактувати з аудиторією: передавати їй свої думки, настрої, емоції, викликаючи у відповідь подібні переживання в публіки називається

- А) бачення читця;
- Б) розуміння підтексту твору;
- В) майстерність спілкування зі слухачами;
- Г) педагогічна доцільність.

90. Інверсія, еліпсис, паралелізм – це

- А) найпоширеніші стилістичні фігури;
- Б) найпоширеніші тропи;
- В) емоційно-оцінна лексика;
- Г) правильна артикуляція.

91. Правильна, виразна артикуляція, засіб якісного розрізнення звуків мовлення –

- А) орфоепія;
- Б) дикція;
- В) орфографія;
- Г) пунктуація.

92. Перерви, зупинки між мовними відрізками називаються

- А) логічні наголоси;
- Б) паузи;

- В) інтонація;
- Г) релаксація.

93. Перифраз, синекдоха, евфемізм – це

- А) види речень;
- Б) тропи;
- В) емоційно-оцінна лексика;
- Г) гучність голосу.

94. Предметом освітньої компоненти «Виразне читання» є

- А) мовлення майбутніх педагогів, які вміють виразно читати перед слухачами твори різних стилів та жанрів;
- Б) теоретичні відомості про технічні показники носіїв;
- В) важливість вмілого проведення аналізу художнього твору;
- Г) жодної правильної відповіді.

95. Складові елементи техніки мовлення

- А) дихання, голос, дикція, орфоепія, інтонація, паузи, темп, жестикуляція, міміка;
- Б) виразне читання, розповідь;
- В) ораторське мистецтво, риторика;
- Г) всі відповіді неправильні.

96. Найвищий ступінь вияву голосу, його напруженість та інтенсивність називається

- А) рухливістю;
- Б) силою;
- В) злитністю;
- Г) інтонацією.

97. Сукупність мовностилістичних елементів, що допомагають створити мистецькі образи, а також сприяють глибшому впливу на читачів, називаються

- А) виражальні засоби художнього мовлення;
- Б) складні речення;
- В) канцелярська лексика;
- Г) утопія.

98. Для якого літературного жанру характерні такі особливості, як триразове повторення дії, динамічне зображення подій, гіперболізація фізичних та духовних якостей персонажів, оптимізм?

- а) ліричні вірші;
- Б) розповіді про дітей;
- В) казки;
- Г) байки.

99. Які якості (вимоги до) читання Ви знаєте?

- А) гучне читання, у якого читець висловлює думки і почуття автора, і навіть своє ставлення до читаному.
- Б) свідомість, правильність, швидкість, виразність;
- В) читання відповідно до орфоепічних норм, без спотворень, замінів, перестановок, пропусків букв, складів, слів;
- Г) жодної правильної відповіді.

100. У процесі аналізу тексту використовуються такі варіанти читання:

- а) читання в особах; читання вчителем початку речення, а учнями кінцівки;
- Б) читання речень, які є відповідями на запитання вчителя;

- В) читання тексту вчителем при закритих підручниках, суміщене гучне читання тексту вчителем та учнями;
- Г) всі відповіді правильні.

Варіант 2

1. Що являли собою апології в Давній Греції?

- А) Умовисновок, що формально здається правильним, а насправді ґрунтується на навмисне неправильному доборі засад.
- Б) Промови на захист себе або когось з підсудних.
- В) Чітка дикція оратора.
- Г) Доречна жестикуляція оратора.

2. Софізм – це:

- А) Умовисновок, що формально здається правильним, а насправді ґрунтується на навмисне неправильному доборі засад.
- Б) Чітка дикція оратора.
- В) Промови на захист себе або когось з підсудних.
- Г) Виступ перед публікою.

3. Хто з давньогрецьких ораторів, учень Платона, вихователь Олександра Македонського, розрізнув риторику та поезику, назвав принципи риторики?

- А) Демосфен;
- Б) Аристотель;
- В) Сократ;
- Г) Давид.

4. Хто з давньогрецьких ораторів були софістами?

- А) Сократ, Платон, Арістотель.
- Б) Калліопа, Орфей, Одісей.
- В) Коракс, Лісій, Ісократ.
- Г) Жодної правильної відповіді.

5. Назвіть давньогрецького вченого, який виступав проти софістів, навчав методом бесід, йому належить вислів: «Я знаю, що я нічого не знаю».

- А) Демосфен;
- Б) Арістотель;
- В) Сократ.
- Г) Квінтіліан.

6. Назвіть давньогрецького ученого, учня Сократа, який визначав критерії та здібності ритора, вивів як першооснову емоційну вплив на душу слухача, переконливість мовлення?

- А) Демосфен;
- Б) Арістотель;
- В) Платон;
- Г) Одісей.

7. Назвіть головний фактор розвитку ораторського мистецтва в середні віки?

- А) Активний ріст економіки та культури.
- Б) Поширення християнства та ісламу.
- В) Ріст рабовласництва.
- Г) Селянські визвольні рухи та революції.

8. Відомі діячі ораторського мистецтва в країнах мусульманського Сходу:

- А) Іоанн Златоуст, Фома Аквінський;
- Б) Ібн-Сіна (Авіценна), Алішер Навої, Шерозій;
- В) Цицерон, Сократ, Квінтіліан;
- Г) Еней, Одиссей.

9. Богословські оратори Середньовіччя Європи:

- А) Іоанн Златоуст, Фома Аквінський;
- Б) Ібн-Сіна (Авіценна), Алішер Навої, Шерозій;
- В) Цицерон, Сократ, Квінтіліан;
- Г) Жодної правильної відповіді.

10. Назвіть головний фактор розвитку риторичного мистецтва періоду Просвітництва?

- А) Активний ріст економіки та світської культури, ріст гуманізму.
- Б) Розквіт рабовласницької демократії.
- В) Поширення християнства та ісламу.
- Г) Всі відповіді правильні.

11. Видатні оратори часів Великої Французької революції:

- А) Гільом Коль, Джон Болл, Уот Тайлер, Ян Гус;
- Б) Жан Поль Марат, Жорж Жак Дантон, Максимільєн Робесп'єр;
- В) Томазо Кампанелла, Томас Мор;
- Г) Вільям Шекспір, Лопе де Вега та ін.

12. Видатні ритори часів європейських селянських визвольних рухів:

- А) Гільом Коль, Джон Болл, Уот Тайлер, Ян Гус;

- Б) Жан Поль Марат, Жорж Жак Дантон, Максимільєн Робесп'єр;
- В) Вільям Шекспір, Лопе де Вега та ін.
- Г) Томазо Кампанелла, Томас Мор.

13. Видатні митці європейського Відродження:

- А) Гильом Коль, Джон Болл, Уот Тайлер, Ян Гус;
- Б) Жан Поль Марат, Жорж Жак Дантон, Максимільєн Робесп'єр;
- В) Томазо Кампанелла, Томас Мор, Вільям Шекспір, Лопе де Вега та ін.;
- Г) жодної правильної відповіді.

14. Твори фольклору, які пропагували норми та ідеали поведінки мовця:

- А) прислів'я та приказки;
- Б) оповідання та романи;
- В) пісні та молитви;
- Г) повісті та легенди.

15. Видатні давньоукраїнські оратори:

- А) Митрополит Іларіон, Кирило Туровський, Володимир Мономах;
- Б) Феофан Прокопович, Симеон Полоцький, Григорій Сковорода;
- В) М.Грушевський, М.Драгоманов, І.Франко;
- Г) Леся Українка, Ольга Кобилянська.

16. Українські риторическі XVII – XVIII ст.:

- А) Митрополит Іларіон, Кирило Туровський, Володимир Мономах;
- Б) Феофан Прокопович, Симеон Полоцький, Григорій Сковорода;
- В) М.Грушевський, М.Драгоманов, І.Франко;
- Г) Жодної правильної відповіді.

17. Оратори України XIX – XX ст.:

- А) Митрополит Іларіон, Кирило Туровський, Володимир Мономах;
- Б) Феофан Прокопович, Симеон Полоцький, Григорій Сковорода;
- В) М.Грушевський, М.Драгоманов, І.Франко;
- Г) Всі відповіді правильні.

18. Найперший навчальний заклад вищої освіти в Україні та всьому слов'янському світі:

- А) Києво-Могилянська академія;
- Б) Київський університет імені Т.Шевченка;
- В) Львівський університет;
- Г) Одеський університет.

19. Феофан Прокопович був ректором:

- А) Києво-Могилянської академії;
- Б) Київського університету імені Т.Шевченка;
- В) Львівського університету;
- Г) Жодної правильної відповіді.

20. Було обов'язковим вивчення риторики в такому закладі вищої освіти України:

- А) Києво-Могилянська академія;
- Б) Київський університет імені Т.Шевченка;
- В) Львівський університет;
- Г) Жодної правильної відповіді.

21. Видатний діяч XVIII ст., філософ, просвітител, який висловив ідеї народності та природовідповідності у вихованні молоді?

- А) Володимир Мономах;
- Б) Григорій Сковорода;

В) І.Франко;

Г) М. Грушевський.

22. Дайте визначення пара лінгвістики:

А) комплексне поняття, яке охоплює систему мовленнєвих умінь, необхідних для спілкування в різних мовленнєвих ситуаціях;

Б) сукупність умінь і навичок у сфері зовнішніх якостей усного мовлення;

В) розділ мовознавства, який досліджує засоби, вміщене у мовленнєве повідомлення (темп, тон, тембр, артикуляція тощо);

Г) жодної правильної відповіді.

23. Що називається технікою мовлення?

А) сукупність умінь і навичок у сфері зовнішніх якостей усного мовлення;

Б) комплексне поняття, яке охоплює систему мовленнєвих умінь, необхідних для спілкування в різних мовленнєвих ситуаціях;

В) розділ мовознавства, який досліджує засоби, вміщене у мовленнєве повідомлення (темп, тон, тембр, артикуляція тощо);

Г) наука про мову.

24. Назвіть етапи підготовки до виступу перед аудиторією:

А) докомунікативний, комунікативний, післякомунікативний;

Б) визначення теми, виду, мети виступу, добір матеріалу, оформлення виступу, робота над мовою і стилем;

В) конспект текстуальний, вільний, план виступу, тези.

Г) складання плану та тренування перед дзеркалом.

25. Назвіть етапи докомунікативної фази підготовки до виступу:

А) докомунікативний, комунікативний, післякомунікативний;

- Б) визначення теми, виду, мети виступу, добір матеріалу, оформлення виступу, робота над мовою і стилем;
- В) конспект текстуальний, вільний, план виступу, тези;
- Г) всі відповіді правильні.

26. Підготуватися до виступу допомагає складання таких матеріалів:

- А) докомунікативний, комунікативний, післякомунікативний;
- Б) конспекту текстуального, вільного, плану виступу, тез.
- В) визначення теми, виду, мети виступу, добір матеріалу, оформлення виступу, робота над мовою і стилем;
- В) жодної правильної відповіді.

27. Лігота – це:

- А) Слово або словесний зворот, що набувають змісту, прямо протилежного буквальному значенню.
- Б) Слово або словесний зворот, у якому ознаки описаного предмета передаються в надмірно перебільшеному вигляді.
- В) Слово або словесний зворот, у якому прикмети описаного предмета подаються в занадто применшеному вигляді.
- Г) Всі відповіді правильні.

28. Дайте визначення епітета:

- А) художнє означення;
- Б) зіставлення зображуваного предмета або явища з іншим предметом або явищем;
- В) надання неживим предметам ознак живих;
- Г) виражальний засіб звукового мовлення.

29. Як називається вміння контактувати з аудиторією (а саме: передавати настрої, емоції, думки, викликаючи емоційний відгук)?

- А) майстерність спілкування зі слухачами;
- Б) розуміння підтексту твору;
- В) бачення читця;
- Г) розуміння прочитаного.

30. Як називається засіб розрізнення звуків мовлення; правильна, виразна артикуляція?

- А) орфоепія;
- Б) дикція;
- В) орфографія;
- В) синтаксис.

31. Як називається зупинка, перерва у мовленнєвому потоці?

- А) логічні наголоси;
- Б) паузи;
- В) інтонація;
- Г) ресурси.

32. Назвіть елементи техніки мовлення:

- А) дихання, голос, дикція, орфоепія, інтонація, паузи, темп, жестикуляція, міміка;
- Б) виразне читання, розповідь;
- В) ораторське мистецтво, риторика;
- Г) виражальні засоби художника слова.

33. Як називаємо напруженість та інтенсивність, потенціал найголоснішого звучання голосу?

- А) рухливість;
- Б) сила;
- В) злитність;
- Г) яскравість.

34. Сприяють впливу на читачів, допомагають створити образи мистецтва:

- А) виражальні засоби художнього мовлення;
- Б) складні речення;
- В) канцелярська лексика;
- Г) тлумачення.

35. Іронія – це

- А) слово або словесний зворот, у якому прикмети описаного предмета подаються в занадто применшеному вигляді;
- Б) слово або словесний зворот, у якому ознаки описаного предмета передаються в надмірно перебільшеному вигляді;
- В) слово або словесний зворот, що набувають змісту, прямо протилежного буквального значенню;
- Г) всі відповіді правильні.

36. Як називається вміння уявити змальовані у творі образи, події та викликати адекватне сприймання в публіки?

- А) бачення читця;
- Б) розуміння підтексту твору;
- В) майстерність спілкування зі слухачами;
- Г) виразне мовлення.

37. Назвіть вправи для вироблення чіткої дикції.

- А) співи;
- Б) дихальні вправи;
- В) вимовляння скоромовок, чистомовок;
- Г) фізичні вправи та загартовування організму.

38. Назвіть елементи виразності:

- А) виражальні засоби художнього мовлення та виражальні засоби звукового мовлення;
- Б) тропи, особливі синтаксичні конструкції;
- В) дихання, голос, дикція, наголос;
- Г) фоніка та епіка.

39. Як називаємо оцінку подій, картин, персонажів, конфліктів художнього твору?

- А) бачення читця;
- Б) ставлення читця до прочитаного;
- В) майстерність спілкування зі слухачами;
- Г) виставлення оцінок учням.

40. Дайте визначення літоти як виражального засобу художнього мовлення:

- А) слово або словесний зворот, що набувають змісту, прямо протилежного буквальному значенню;
- Б) слово або словесний зворот, у якому ознаки описаного предмета передаються в надмірно перебільшеному вигляді;
- В) слово або словесний зворот, у якому прикмети описаного предмета подаються в занадто применшеному вигляді;
- Г) тихе промовляння тексту.

41. Який термін вживається на позначення уміння контактувати з аудиторією, що виявляється в складових уміннях: передавати емоції, думки, настрої, викликати у відповідь подібні переживання у глядачів?

- А) бачення читця;
- Б) розуміння підтексту твору;
- В) майстерність спілкування зі слухачами;
- Г) педагогічна майстерність.

42. Розрізняють такі типи дихання:

- А) ключичний, реберний, діафрагмальний, реберно-діафрагмальний;
- Б) бронхіальний, ротовий, носовий;
- В) легеневий, поверховий, глибинний;
- Г) жодної правильної відповіді.

43. Як називається властивість голосу виділятися серед інших звуків, спроможність зберігати свою гучність на великій відстані?

- А) сила;
- Б) рухливість;
- В) злетність (політ);
- Г) обов'язковість.

44. Емоційно-оцінна лексика, тропи, засоби конструювання тексту – це

- А) виражальні засоби художнього мовлення;
- Б) звукові знаки мовлення;
- В) невербальні засоби;
- Г) розуміння змісту твору.

45. Гіперболою називається:

- А) слово або словесний зворот, що набувають змісту, протилежного буквальному значенню;
- Б) слово або словесний зворот, у якому ознаки описаного предмета передаються в надмірно перебільшеному вигляді;
- В) слово або словесний зворот, у якому прикмети описаного предмета подаються в занадто применшеному вигляді;
- Г) невербальний засіб спілкування.

46. Напруженість та інтенсивність, вищий ступінь гучності голосу – це його

- А) сила;
- Б) рухливість;
- В) злитність;
- Г) краса.

47. Прийом повторення схожих приголосних у художньому тексті, який застосовується з метою надання виразності мови?

- А) Імітація;
- Б) алітерація;
- В) стилістичний експеримент;
- Г) тропіка.

48. Молодші школярі на уроках читання ознайомлюються з такими елементарними літературознавчими поняттями:

- А) літературні жанри, тема, головна думка твору;
- Б) виховні та розвивальні цілі уроку;
- В) епітет, метафора, порівняння, символ;
- Г) порівняння та тлумачення.

49. Назвіть цілі уроків літературного читання?

- а) моральне, естетичне, трудове, екологічне виховання;
- Б) запам'ятовування нової інформації з прочитаного тексту, вдосконалення техніки читання, розвиток навичок аналізу тексту та навичок зв'язного російського мовлення;
- В) розвиток спостережливості, пам'яті, мислення, самостійності, творчих здібностей учнів;
- Г) всі відповіді правильні.

50. Принцип різноманітності жанрів у доборі текстів для читання у підручниках в Новій українській школі виявляється в тому, що:

- А) у початкових класах вивчаються казки, легенди, ліричні та епічні вірші, оповідання, науково-популярні статті та ін.
- Б) твори у підручнику розташовані за темами;
- В) твори у підручнику розташовані відповідно до календаря;
- Г) кожна чверть діти вивчають тільки твори певного жанру.

51. Якості читання учнів початкових класів:

- А) Орфоепічно правильне читання без спотворень, замін, перестановок, перепусток літер, складів, слів;
- Б) свідомість, правильність, швидкість, виразність;
- В) гучне читання, у якому читець висловлює думки і почуття автора, і навіть своє ставлення до читаному;
- Г) читання за ролями, «ланцюжком», «джмеликами», «дощиком».

52. Розкрийте поняття «синтетичне читання»:

- А) поскладове читання вголос;
- Б) читання цілими словами;
- В) читання, у якому учень може охопити поглядом відразу кілька слів;

Г) читання, під час якого робляться висновки.

53. На уроках літературного читання проводимо орфоепічні хвилинки

для:

- А) розвитку швидкості читання;
- Б) поглиблення розуміння прочитаного тексту;
- В) розвитку дикції окремих учнів;
- Г) підготовки артикуляційного апарату дитини до читання.

54. Мелодикою мовлення є:

- А) мелодійне підвищення та зниження тону голосу, що робить висловлювання живим і яскравим;
- б) інтонація, паузи, логічні наголоси, гучність, темп;
- В) швидкість мови у часі;
- Г) співи.

55. Як називаємо діяльність мовленнєвих органів, спрямована на вимову звуків, слів, речень?

- А) виразною мовою;
- Б) диханням;
- В) артикуляцією;
- Г) пара лінгвістикою.

56. Вправи «Рахунок до 20 на одному видиху», «Задуй свічку», «Квітник» використовуються з метою:

- А) розвитку правильного дихання;
- Б) розвитку дикції;
- В) розвитку вміння розуміти текст;
- В) виховання уважності і дисциплінованості.

57. Тренувати школярів у правильній вимові важких в орфоепічному відношенні слів необхідно на такому етапі уроку читання:

- а) перед первинним читанням тексту;
- б) після первинного читання тексту;
- в) у процесі аналізу твору;
- г) в кінці уроку.

58. Під час аналізу тексту використовуємо такі варіанти читання:

- а) читання в особах; читання вчителем початку речення, а учнями кінцівки;
- б) вибіркоче читання речень, які є відповідями на питання вчителя;
- в) читання тексту вчителем, коли підручники дітей закриті, суміщене читання учнями мовчки після того, як вчитель прочитав початок тексту;
- г) читання твору за ролями.

59. Назвіть складові елементи техніки мовлення:

- А) дихання, голос, дикція, орфоепія, інтонація, паузи, темп, жестикуляція, міміка;
- Б) виразне читання, розповідь;
- В) ораторське мистецтво, риторика;
- Г) всі відповіді неправильні.

60. Не потрібно складати план до такого жанру літературних творів:

- А) Казки, оповідання.
- Б) Драми-казки.
- В) Ліричні вірші.
- Г) легенди, байки.

61. Музичне ілюстрування – це

- А) підбір та прослуховування музичних картин до художнього твору;
- Б) вид усного твору-опису;
- В) малювання фарбами чи олівцем;
- Г) співи під час читання.

62. В.А.Сухомлинський віродив такий літературний жанр як об'єкт вивчення в школі?

- а) розповіді про дітей;
- Б) ліричні вірші;
- В) казки;
- Г) наукові статті.

63. Літературний або фольклорний жанр, в якому відбуваються фантастичні події, та міститься сумний фінал?

- А) науково-популярна стаття;
- б) легенда;
- В) нарис;
- Г) оповідання.

64. Малі літературні жанри - це

- А) Прислів'я, приказки, загадки;
- Б) невеликі казки, легенди, оповідання;
- В) дрібні вірші.
- Г) пісні та легенди.

65. Слово «текст» в перекладі з латині означає

- А) діяльність того, хто говорить, процес вираження думки;
- Б) тканина, сплетення, з'єднання;

- В) висловлювання, що має на меті задоволення комунікативних потреб, організоване за законами логіки та граматики, об'єднане темою.
- Г) висловлювання, продукт мовної діяльності.

66. Як називаємо перерви у процесі читання чи мовлення?

- А) логічні наголоси;
- Б) паузи;
- В) інтонація;
- Г) експозиція.

67. Зародження риторики пов'язаний діяльністю державного діяча Стародавньої Греції:

- А) Перикла;
- Б) Цицерона;
- В) Ібн-Сіні;
- Г) Митрополита Іларіона.

68. На уроках читання молодші школярі дізнаються про такі елементарні літературознавчі поняття:

- А) літературні жанри, тема, головна думка твору;
- Б) виховні та розвивальні цілі уроку;
- В) епітет, метафора, порівняння, символ;
- Г) роман, повість, епопея.

69. Навчальні цілі уроку читання:

- а) моральне, естетичне, трудове, екологічне виховання;
- Б) запам'ятовування нової інформації з прочитаного тексту, вдосконалення техніки читання, розвиток навичок аналізу тексту та навичок зв'язного російського мовлення;

В) розвиток спостережливості, пам'яті, мислення, самостійності, творчих здібностей учнів.

Г) всі відповіді правильні.

70. Принцип різноманітності жанрів у доборі текстів для читання виявляється в тому, що:

А) у молодших класах вивчаються казки, легенди, ліричні та епічні вірші, оповідання, науково-популярні статті;

Б) твори у підручнику розташовані за темами;

В) твори у підручнику розташовані відповідно до календаря;

Г) всі відповіді неправильні.

71. Якості читання (вимоги) в початкових класах:

А) орфоепічно правильне читання без спотворень, замін, перестановок, перепусток літер, складів, слів;

Б) свідомість, правильність, швидкість, виразність;

В) гучне читання, у якого читець висловлює думки і почуття автора, і навіть своє ставлення до читаному;

Г) читання відповідно до задуму автора.

72. Орфоепічні хвилинки на уроці літературного читання проводяться:

А) з метою розвитку швидкості читання.

Б) для поглиблення розуміння прочитаного тексту.

В) з метою дикції учнів.

Г) для підготовки артикуляційного апарату дитини до читання.

73. Дайте визначення поняття «мелодика мовлення».

А) Мелодійне підвищення та зниження тону голосу, що робить висловлювання живим і яскравим.

- Б) Дотримання доречних пауз.
- В) Інтонація, паузи, логічні наголоси, гучність, темп.
- Г) Розуміння підтексту твору.

74. Який термін вживається для позначення роботи органів мовлення, спрямованої на вимову звуків, слів, виразів?

- А) виразною мовою;
- Б) диханням;
- В) артикуляцією;
- Г) співзвучністю.

75. Назвіть мету застосування таких вправ, як «Квітник», «Задуй свічку», «Рахунок до 20 одному видиху».

- А) для розвитку правильного дихання;
- Б) для розвитку дикції;
- В) для розвитку вміння розуміти текст;
- Г) для роботи над артикуляцією.

76. Назвіть етап уроку літературного читання, на якому доречні тренування учнів у правильній артикуляції важких для вимови слів?

- а) перед первинним читанням тексту;
- Б) після первинного читання тексту;
- В) у процесі аналізу тексту.
- Г) в процесі перевірки домашнього завдання.

77. Варіанти читання, що використовуються у процесі первинного синтезу тексту:

- а) читання в особах; читання вчителем початку речення, а учнями кінцівки;
- Б) читання речень, які є відповідями на питання вчителя;

В) читання тексту вчителем, коли підручники дітей закриті, голосне читання початку тексту вчителем, а продовження учнями; голосне читання початку тексту вчителем, а продовження учнями мовчки;

Г) читання тексту учнями мовчки з наступним обговоренням.

78. Назвіть епічні жанри літературних творів.

А) Вірші;

Б) Казки, оповідання, легенди.

В) Драми.

Г) Пейзажна лірика.

79. Методика не рекомендує складати план до літературних творів такого жанру:

А) Казки, оповідання, легенди;

Б) Драми-казки.

В) Ліричні вірші;

Г) Науково-популярні статті.

80. В сучасній науці поняття «текст» використовується значенні:

А) Зв'язна та послідовна передача змісту прочитаного тексту;

Б) Тканина, сплетення, з'єднання;

В) Висловлювання, що має на меті задоволення комунікативних потреб, організоване за законами логіки та граматики, об'єднане темою.

Г) Жодне з наведених висловлювань.

81. Які прийоми семантизації слів використовуються в початкових класах?

А) Словотворчий аналіз, показ предмета, показ ілюстрації, добір синоніму до слова, тлумачення слова, включення його у зрозумілий контекст;

Б) введення нових слів у усні оповідання, у речення, словосполучення, тексти для читання, у відповіді на запитання вчителя;

В) відгадування загадок, кросвордів, ребусів зі словами, складання з ними словосполучень, речень, зв'язних текстів.

Г) всі відповіді правильні.

82. Прийом аналізу художнього тексту, що полягає у заміні авторського слова близьким за значенням:

а) імітація;

б) алітерація;

В) стилістичний експеримент;

Г) авторське розуміння.

83. Розвивальна мета уроку читання:

а) моральне, естетичне, трудове, екологічне виховання;

Б) запам'ятовування нової інформації з прочитаного тексту, вдосконалення техніки читання, розвиток навичок аналізу тексту та навичок зв'язного мовлення;

В) розвиток спостережливості, пам'яті, мислення, самостійності, творчих здібностей учнів;

Г) всі відповіді правильні.

84. Тексти для читання у підручниках для початкових класів добираються на основі таких принципів:

А) доступності, інтересу для учнів;

Б) зв'язку з життям, систематичності, переходу від простого до складного;

В) календарного, тематичного, різноманітності жанрів;

Г) науковості та гри.

85. Завдання уроків читання полягають у такому:

- А) Формування гарного читця і читача, розширення знань про навколишній світ, розвиток навичок зв'язного мовлення, розвиток та виховання учнів, формування елементів літературознавчих понять;
- Б) читання у великій кількості, тому що чим більше дитина читає, тим більше вона знає;
- В) облік потужного виховного та розвивального впливу читання на молодшого школяра;
- Г) жодна з наведених відповідей.

86. Поняття «правильне читання» означає:

- А) Голосне читання, у якому читець висловлює думки і почуття автора, і навіть своє ставлення до прочитаного;
- Б) свідомість, правильність, швидкість, виразність;
- В) читання відповідно до орфоепічних норм, без спотворень, замінів, перестановок, пропусків букв, складів, слів;
- Г) читання цілими словами.

87. Поняття «аналітичне читання» означає:

- А) Поскладове читання вголос;
- Б) читання цілими словами;
- В) читання, у якому учень може охопити поглядом відразу кілька слів;
- Г) читання з аналізом слів.

88. Такі вправи, як читання тексту з поступовим прискорення темпу хором, читання протягом короткого періоду речення з дошки, читання мовчки та ін. залучаються :

- А) для розвитку швидкості читання;
- Б) для поглиблення розуміння прочитаного тексту;

- В) для розвитку дикції учнів;
- Г) для вдосконалення уміння складати план.

89. Засоби звукової виразності - це

- А) Мелодійне підвищення та зниження тону голосу, що робить висловлювання живим і яскравим.
- Б) Мелодика мовлення, інтонація, паузи, логічні наголоси, голосність, темп.
- В) Швидкість мови у часі.
- Г) Правильне тлумачення слів.

90. Яким терміном позначається узгоджена та чітка діяльність органів мовлення, що дозволяє максимально розуміти мовця?

- А) виразною мовою;
- Б) дикцією;
- В) артикуляцією;
- Г) скоромовкою.

91. Скоромовки, римування, чистомовки використовуються з метою:

- А) розвитку правильного дихання;
- Б) вдосконалення дикції;
- В) розвитку вміння розуміти текст;
- Г) розуміння ідеї твору.

92. Пояснення незрозумілих учням слів та висловів проводити:

- а) Перед первинним читанням тексту;
- Б) Після первинного читання тексту;
- В) У процесі аналізу тексту;
- Г) В кінці уроку.

93. Існують такі варіанти виразного читання тексту на уроці учнями:

- а) Читання в особах; читання вчителем початку речення, а учнями кінцівки.
- Б) Читання речень, які є відповідями на запитання вчителя.
- В) Читання тексту вчителем, коли підручники учнів закриті, голосне читання тексту вчителем та учнями, читання учнями мовчки після того, як вчитель прочитав початок тексту.
- Г) всі відповіді правильні.

94. До ліричних належать такі жанри літературних творів:

- А) Вірші про природу;
- Б) казки, оповідання, легенди, байки.
- В) драми-казки;
- Г) поеми.

95. Сучасна методика не рекомендує переказувати твори такого літературного жанру:

- А) Казки, оповідання, легенди, байки.
- Б) Ліричні вірші.
- В) Драми-казки.
- Г) Нариси.

96. Словесне малювання - це

- А) вид усного твору-опису;
- Б) малювання фарбами чи олівцем;
- В) докладний переказ художнього тексту;
- Г) малювання в уяві.

97. Триразове повторення дії, гіперболізація фізичних та духовних якостей персонажів, динамічне зображення подій, оптимізм – це ознаки такого літературного жанру, як

- а) Розповіді про дітей.
- Б) Ліричні вірші.
- В) Казки.
- Г) Легенди.

99. Спеціальна робота, як-от: тлумачення спеціальних слів та виразів (термінів) залучення додаткового матеріалу проводиться під час роботи над таким текстом на уроці:

- А) героїко-фантастичним;
- Б) науково-популярним;
- В) драматичним;
- Г) ліричним.

100. Назвіть предмет вивчення освітньої компоненти «Виразне читання»:

- А) мовлення майбутніх педагогів, які вміють виразно читати перед слухачами твори різних стилів та жанрів;
- Б) теоретичні відомості про технічні показники носіїв;
- В) важливість вмілого проведення аналізу художнього твору;
- Г) жодної правильної відповіді.

Список використаних джерел та літератури:

Основна

1. Биби́к С. Усна літературна мова в українській культурі повсякдення [Текст]: *монографія*. Ніжин: Аспект-Поліграф, 2013. 589 с.
2. Гаврилюк Н. Основи культури і техніки мовлення [Текст]: *навч.-метод. посіб.* Корсунь-Шевченківський: Гаврищенко В. М. [вид.], 2010. 239 с.
3. Ковтюх С. Культура наукової мови [Текст]: *навч. посіб.* Кіровоград: Тріада - С, 2012. 224 с.
4. Кравцова І. Основи культури і техніки мовлення [Текст]: навч. посіб. для студентів ВНЗ. Кривий Ріг: Роман Козлов [вид.], 2014. 262 с.
5. Культура мови: від теорії до практики [Текст]: *монографія*. За ред. Л. Струганець. Тернопіль: Навчальна книга - Богдан, 2016. 215 с.
6. Культура українського мовлення. Практикум [Текст]: *навч. посіб. для курсів укр. мови*. Львів: [б. в.], 2010. 284 с.
7. Культура фахового мовлення [Текст]: *навч. посіб. для студентів ВНЗ*. 4-те вид., уточн. і допов. Чернівці: Книги-XXI, 2014. 556 с.
8. Ладиняк Н. Культура усного та писемного фахового мовлення [Текст]: *навч.-метод. посіб.* Кам'янець-Подільський: Зволейко Д. Г. [вид.], 2016. 194 с.
9. Левун Н. Культура української мови. Норми літературної мови [Текст]: *навч. посіб.* Дніпропетровськ: Акцент, 2013. 71 с.
10. Левчук І. Основи культури мовлення: особливості, поради, роздуми [Текст]: *навч. довід.* Луцьк : Вежа-Друк, 2017. 157 с.
11. Майборода Н. Культура професійного спілкування: усне й писемне мовлення [Текст]: *навч. посіб. для студентів гуманітар. спец.* Дніпропетровськ: Акцент, 2015. 94 с.
12. Микитюк О. Культура мовлення: особливості, завдання, цікавинки [Текст]: *навч. посіб.* Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2014. 234 с.

13. Михайлова Т. Культура мовлення фахівця [Текст]: *навч. посіб.* Х.: НТУ "ХП", 2015. 320 с.
14. Мішеніна Т. Культура мовлення [Текст]: *навч.-метод. посіб. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.* Кривий Ріг: Видавничий дім «Опера», 2010. 160 с.
15. Мороз-Рекотова Л. Культура мовлення та виразне читання [Текст]: *навч. посіб.* Бердянськ: Ткачук О. В. [вид.], 2015. 221 с.
16. Пентилюк М. Культура мови і стилістика: *навч. посібник.* Х. : Основа, 2015. Ч. 1. 127 с.
17. Пономарів О. Культура слова. Мовностилістичні поради [Текст] 4-те вид., допов. К.: Либідь, 2011. 272 с.
18. Пономарів О. Українське слово для всіх і для кожного. Вид. 2-ге. К.: Либідь, 2017. 359 с.
19. Степанова О. Культура мовлення та виразне читання [Текст] : *навч.-метод. посіб.* Рівне : О. Зень [вид.], 2016. 206 с.
20. Струганець Л. Практикум з культури мови [Текст]: *метод. рек. для студ. філол. ф-тів і ф-тів інозем. мов вишів України.* Тернопіль: Вид-во ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2010. 91 с.
21. Шеремета Н. Культура української мови [Текст]: *навч. посіб./* Кам'янець-Подільський: Зволейко Д. Г. [вид.], 2012. 263 с.

Додаткова

1. Авраменко О. 100 експрес-уроків української: в 2 ч.: *посібник.* К.: Книголав, 2018. Ч. 1. 191 с., ; Ч. 2. – 191 с.
2. Баяк Є. Формування мовленнєвої культури на уроках української мови: *посібник.* Х. : Основа, 2018. 108 с.
3. Береза Т. Гарна мова – одним словом: словник вишуканої української мови. Львів: Априорі, 2017. 417 с.

4. Вихованець І. Розмовляємо українською: *мовознавчі етюди*. К.: Пульсари, 2012. 156 с.
5. Гончаров Г. Риторика і культура мови [Текст] : *навч. посіб.* Х.: Панов А. М. [вид.], 2018. 179 с.
6. Зубков М. Норми та культура української мови за оновленим правописом. Ділове мовлення [Текст]: *посібник*. – 2-ге вид., допов. і змін. – К.: Арій, 2019. 607 с.
7. Козловська Л. Культура мови. Усна наукова комунікація [Текст]: *порадник для магістрантів та аспірантів вищ. навч. закл. екон. профілю*. К.: КНЕУ, 2011. 170 с.
8. Кузнецова Г. Стилїстика і культура ділового українського мовлення в освітній сфері спілкування [Текст]: [навч. посіб.] Глухів: РВВ ГНПУ ім. О. Довженка, 2013. 216 с.
9. Левченко О. Науковий стиль: культура мовлення [Текст]: *навч. посіб.* Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2012. 202 с.
10. Микитюк О. Культура мовлення: особливості, завдання, цікавинки: *навч. посіб.* 2-е вид., зі змін. та допов. Львів: Вид-во Львів. політехніки, 2017. 234 с.
11. Основи культури наукового мовлення [Текст]: *навч.-метод. посіб.* К.: НАДУ, 2011. 76 с.
12. Писемне й усне мовлення [Текст]: *метод. рек. для вищ. навч. закл. культури і мистецтв I-II рівнів акредитації*. Вінниця: Нова Книга, 2014. 103 с.
13. Радевич-Винницький Я. Мова і нація: тези про місце і роль мови в національному відродженні. Вид. 6-те, допов. Львів : Априорі, 2012. 210 с.
14. Семенов О. Культура наукової української мови: *навч. посібник*. 2-ге вид., стереотип. К.: Академія, 2012. 213 с.

15. Сиротич Н. Культура мовлення потребує оновлення [Текст]. Львів: Свічадо, 2019. 48 с.
16. Словник-довідник з культури української мови. 3-тє вид., випр. К. : Знання, 2006. 368 с.
17. Федорів Я. Лінгвістичні моделі дискурсу публічних виступів: нариси із сучасних культурно-мовленневих практик [Текст]: [монографія] К.: НаУКМА, 2010. 187 с.

Інтернет ресурси:

1. Академічний тлумачний словник (1970 – 1980) Як ми говоримо [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://sum.in.ua/>
2. Антоненко-Давидович Б. Як ми говоримо [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://yak-my-hovorymo.wikidot.com>
3. Дитяча література. Цікаві факти про книжки. Світ книги [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://knig.org.ua/tag/dytyacha-literatura>
4. Культура мови на щодень [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://kultura-movy.wikidot.com/>
5. Словопедія. Літературне слововживання [Електронний ресурс]. Режим доступу : <http://slovopectia.org.ua/32/53392-0.html>
6. Чи правильно ми говоримо?: посібник Євгенії Чак [Електронний ресурс]. Режим доступу: <http://chak-chy-pravylnno-my-hovorymo.wikidot.com/>